

П. З. Гуцал

Курбас Роман Пилипович

КУРБАС Роман Пилипович (08. 01. 1883, с. Старий Скалат, нині Підволочис. р-ну Терноп. обл. – літо 1944) – правознавець, громадсько-політичний діяч. Брат *Степана Яновича*, дядько [Леся Курбаса](#). Навч. у гімназії в Тернополі, 1910 здобув ступ. д-ра права у Львів. університеті. У студент. роки став чл. Укр. с.-д. партії Галичини. Підтримував стосунки з І. Франком, був знайомий із В. Винниченком та ін. соціал-демократами Сх. України, допомагав їм у переправленні нелегал. літ-ри, переході австро-рос. кордону. Працював пом. адвоката у м. Стрий (нині [Львів. обл.](#)), 1911 відкрив адвокат. канцелярію в м. Борщів (нині Терноп. обл.). З поч. 1-ї світової війни працював у Нар. бюро (Відень), що надавало допомогу українцям-біженцям з Галичини. Наприкінці 1917 повернувся у Борщів і відновив адвокат. діяльність. На поч. листопада 1918 – один із організаторів укр. влади в місті. Признач. заст. повіт. комісара, обраний делегатом Укр. нац. ради ЗУНР (входив до її законодав. комісії, керував роботою з підготовки закону про громадянство). В січні–березні 1919 – комісар Борщів. пов.; згодом – заступник ревізора в держ. секретаріаті внутр. справ ЗУНР. Навесні 1920 ув'язнений польс. владою. Після звільнення переїхав у м. Рожнятів (нині смт [Івано-Фр. обл.](#)), 1922 відкрив там адвокат. канцелярію. 1926–39 очолював повіт. філію «Просвіти», організовував у селах читальні, театр. гуртки, оркестри. Входив до Союзу укр. адвокатів. Після встановлення рад. влади восени 1939 заарешт. органами НКВС, навесні 1940 звільнений. Під час нацист. окупації 1941–44 – бургомістр Рожнятова. Зробив знач. внесок у налагодження життя цивіл. насел. в умовах війни, рятував окремих осіб від арештів. У червні 1944 виїхав на Захід і зник безвісти (ймовірно, загинув у дорозі).

Рекомендована література

1. Бажанський М. Вічно житимуть...: Постаті від зарання історії аж до найновіших часів. Детройт, 1984;
2. Гуцал П. Українські правники Тернопільського краю. Т., 2008.

Покликання на статтю:

Курбас Роман Пилипович / П. З. Гуцал // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-51799>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).